

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 414/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Rocca Investments, a. s., Staviteľská 7, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., Nezábudková 22, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky súvisiacim s predbežným prerokovaním nároku obchodnej spoločnosti Rocca Investments, a. s., Staviteľská 7, Bratislava, *na náhradu škody* a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžnč 3/2014 z 29. októbra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Rocca Investments, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. januára 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Rocca Investments, a. s., Staviteľská 7, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., Nezábudková 22, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) *„v súvislosti so žiadosťou sťažovateľa zo dňa 13. 10. 2009 o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá mala byť podľa sťažovateľa spôsobená nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Trenčín pod sp. zn.: 57 Zm/36/2007“* (ďalej len „napadnuté konanie“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Sžnč 3/2014 z 29. októbra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti, z jej doplnenia a príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľka podaním z 13. októbra 2009 požiadala ministerstvo o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá mala byť podľa jej názoru spôsobená *„nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Trenčín pod sp. zn.: 57 Zm/36/2007“*.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„... z dôvodu, že porušovateľ č. 1 (ministerstvo, pozn.) od podania žiadosti na predbežné prerokovanie... teda odo dňa 12. 10. 2009 do podania návrhu na Najvyšší súd Slovenskej republiky, teda do dňa 20. 09. 2014 na uvedenú žiadosť neodpovedal, sťažovateľ sa domáhal na príslušnom súde, ktorým bol Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby práve porušovateľ č. 2 vyslovil povinnosť porušovateľovi č. 1 vo veci konať a rozhodnúť. Sťažovateľ svoj návrh podaný porušovateľovi č. 2 odôvodnil tým, že v 6-mesačnej zákonnej lehote porušovateľ č. 1 sťažovateľovi vôbec neodpovedal a tento stav trval aj ku dňu

podania tohto návrhu, a preto sa sťažovateľ domnieval, že nedošlo k zamietnutiu návrhu a zároveň predpokladal, že porušovateľ č. 1 v dôsledku svojej nečinnosti súhlasil s náhradou škody. Podľa názoru sťažovateľa zákon č. 514/2013 Z. z. ukladá príslušnému ministerstvu povinne zaujať stanovisko k predloženej žiadosti, čo sa nestalo a tento stav považoval za absolútnu nečinnosť. Porušovateľ č. 1 sa ani nesnažil namietať svoju nepríslušnosť k predmetnému prerokovaniu podanej žiadosti.“

Najvyšší súd napadnutým uznesením návrh sťažovateľky proti nečinnosti orgánu verejnej správy zamietol.

Podľa názoru sťažovateľky:

„Dotknuté správny orgány si vôbec nesplnili právnu povinnosť voči účastníkovi konania - sťažovateľovi, reagovať na jeho podania tak, ako to predpokladá správny poriadok (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní). Sťažovateľka podala riadne a včas kasačnú žalobu, ktorú pripájame vo fotokópií, pričom tento žalobný návrh zo strany vecne a miestne príslušného sudu nebol riadne prejedaný, nebol zistený skutkový stav vo vzťahu k žalovanému správnomu orgánu a k jeho rozhodnutiu, pričom dotknutý správny orgán vo svojom rozhodnutí nepreukázal, že sám niečo zistil a to z dôvodu, že je absolútne nečinný. Miestne príslušný kasačný súd sa s touto právnou otázkou - absolútnou právnou nečinnosťou, vôbec nezaoberal a na tomto základe bolo porušené právo sťažovateľky na spravodlivý proces a sťažovateľke nebolo umožnené, aby mohla súdu predložiť tie dôkazy, ktoré v danom prípade včas dala k dispozícii súdu, ale súd ju neoboznámil so stanoviskom žalovanej strany.

Sťažovateľka ďalej namieta, že konanie nie je na súde uskutočnené bez zbytočných prietáhov, a zároveň nemala doposiaľ možnosť súdu preukázať, že konanie príslušného kasačného sudu vykazuje znaky nadmerných prietáhov konaní.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa - Rocca Investments, a. s., na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 7 Sžnč/3/2014 zo dňa 29. 10. 2015, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietol návrh sťažovateľa proti nečinnosti orgánu verejnej správy zo dňa 20. 09. 2014 v súvislosti s rozhodnutím o trovách konania porušené bolo.

Postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky bolo porušené základné právo sťažovateľa, podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, a to nečinnosťou orgánu verejnej správy (Ministerstvom spravodlivosti SR) v súvislosti so žiadosťou sťažovateľa zo dňa 13. 10. 2009 o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá mala byť podľa sťažovateľa spôsobená nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Trenčín pod sp. zn.: 57 Zm/36/2007.

Zrušuje sa Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 7 Sžnč/3/2014 zo dňa 29.10.2015a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie podľa ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd v Trenčíne povinný vyplatiť k rukám právneho zástupcu sťažovateľa: JUDr. Marián Ševčík... 303,16 eur.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd vychádza z § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s požiadavkami vyplývajúcimi z § 56 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). Z konštantnej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd ustálil, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom ministerstva v napadnutom konaní a porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom ministerstva v napadnutom konaní

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľka sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny postupom ministerstva v napadnutom konaní.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) (účinného v čase podania žiadosti o predbežne prerokovanie nároku) ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Zákon č. 514/2003 Z. z. neustanovuje orgánu príslušnému na predbežné prerokovanie nároku (ministerstvo, pozn.) povinnosť o žiadosti rozhodnúť, a preto, vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, nekonanie o uplatnenom nároku do šiestich mesiacov od prijatia žiadosti zakladá právny predpoklad, že návrhu nebolo vyhovené a poškodenému umožňuje domáhať sa náhrady škody v občianskom súdnom konaní.

Z uvedeného vyplýva, že k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny *ratione materiae* ani nemôže dôjsť, keďže postup ministerstva je priamo zákonom obmedzený na obdobie šiestich mesiacov od prijatia žiadosti, ktorých márne uplynutie zakladá dôvod na podanie žaloby o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. príslušnému všeobecnému súdu. Zo sťažnosti ani z jej doplnenia nevyplýva, že by sťažovateľka podala žalobu o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorá vo svojej podstate predstavuje špecifický právny prostriedok nápravy, ktorý zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd (vrátane ochrany pred nečinnosťou ministerstva) účinne poskytuje.

Sťažovateľka v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci zvolila na ochranu svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny právny prostriedok ochrany vyplývajúci z § 250t Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), t. j. podala žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy (ministerstva), o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Bez ohľadu na to, že v danom prípade išlo o nevhodný právny prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, skutočnosť, že o ňom bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd, vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu

V nadväznosti na sťažnostnú argumentáciu ústavný súd v prvom rade konštatuje, že k úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Konceptia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd.

Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci. Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi (m. m. II. ÚS 9/00, III. ÚS 94/03, IV. ÚS 303/09, I. ÚS 207/2010).

Účelom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v prvom rade zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní

predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd považoval za potrebné z hľadiska limitov ústavnej kontroly rozhodnutí všeobecných súdov poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska

neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

V súvislosti so skutočnosťou, že sťažnosť sťažovateľky smeruje proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu vydanému v správnom súdnictve (podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku), je podľa názoru ústavného súdu navyše potrebné pri jej posudzovaní zohľadňovať špecifiká správneho súdnictva. V rámci správneho súdnictva súdy preskúmavajú „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov (§ 244 ods. 1 OSP). Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Teda treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (m. m. porovnaj napr. IV. ÚS 428/09).

Vychádzajúc z uvedených všeobecných východísk, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní pristúpil k preskúmaniu sťažostnej argumentácie sťažovateľky, ktorá je vo svojej podstate založená na tvrdení, že *„Miestne príslušný kasačný súd sa s touto právnou otázkou - absolútnou právnou nečinnosťou, vôbec nezaoberal a na tomto základe bolo porušené právo sťažovateľky na spravodlivý proces a sťažovateľke nebolo umožnené, aby mohla súdu predložiť tie dôkazy, ktoré v danom prípade včas dala k dispozícii súdu, ale súd ju neoboznámil so stanoviskom žalovanej strany.“*

V nadväznosti na argumentáciu sťažovateľky uplatnenú v sťažnosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„Z obsahu pripojeného spisového materiálu súd zistil, že navrhovateľ si dňa 13. októbra 2009 žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku uplatnil u odporcu podľa § 15 zákona č. 514 2003 Z. z. pravo na náhradu škody, ktorá mala byť podľa navrhovateľa

spôsobená nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Trenčín pod sp. zn. 57 Zm 36/2007 vo výške 177 587.47 €.

Z dôvodu, že odporca navrhovateľovi do podania návrhu na súd na uvedenú žiadosť neodpovedal, navrhovateľ sa domáhal, aby súd vyslovil povinnosť odporcu vo veci konať a rozhodnúť.

Predovšetkým treba uviesť, že súčasťou práva na súdnu ochranu je okrem iného právo na konanie bez zbytočných prieťahov, toto právo sa však netýka iba konania na súde, ale aj v konaní pred inými organmi, ktoré rozhodujú o právach a záväzkoch. Takýmito právami sú spravidla aj práva, ktorých proces podlieha súdnemu preskúmaniu v zmysle ustanovení piatej časti OSP. Pod nečinnosťou orgánu verejnej spravy v treba rozumieť nielen absolútnu nečinnosť, ale aj to, ak orgán verejnej spravy koná spôsobom, ktorý znamená porušenie práva na konanie bez zbytočných prieťahov.

Súdy v správnom súdnictve rozhodujú o návrhoch na uloženie povinnosti orgánom verejnej spravy konať o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej spravy v (§ 244 ods. 4 OSP).

Zákon č. 514/2003 Z. z. neobsahuje žiadne ustanovenia, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že pri vydaní rozhodnutia podľa tohto zákona má príslušný orgán rozhodovať o právach alebo povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej spravy. Zákon č. 514/2003 Z. z. neobsahuje úpravu žiadnej z oblasti verejnej spravy, ale upravuje zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, čo je potrebné považovať za osobitný civilnoprávny postup pri uplatňovaní náhrady škody spôsobenej štátom, resp. obcou alebo vyšším územným celkom.

Predbežné prerokovanie nároku podľa zákona č. 514/2003 Z. z. predchádza a je jedným z predpokladov úspešného uplatnenia takého nároku na súde. Zákon č. 514/2003 Z. z. však nestanovuje orgánu príslušnému na predbežné prerokovanie žiadnu povinnosť o tejto žiadosti rozhodnúť.

Z ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. (účinného v čase podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku) vyplýva, že ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Aj

nekonanie o uplatnenom nároku po dobu šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, má teda za následok právny predpoklad, že návrhu na náhradu škody nebolo vyhovené a poškodenému umožňuje domáhať sa uspokojenia svojho nároku v občianskoprávnom konaní. Takýto postup príslušného orgánu (spočívajúci v nekonaní) v danom prípade nie je v rozpore so žiadnym konkrétnym ustanovením zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré by mu ukladalo vo veci postupovať a rozhodnúť určeným spôsobom

Navrhovateľom citované znenie § 16 ods. 4 vety prvej zákona č. 514/2003 Z. z. nemá v danom prípade opodstatnenie, lebo navrhovateľ odkazoval na zákonné ustanovenie účinné od 01. januára 2013. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku bola podaná 13. októbra 2009 a preto sa na daný prípad zákon č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. januára 2013 neaplikuje, aj keď ani novelizované znenie neukladá odporcovi povinnosť o žiadosti o predbežné prerokovanie nároku rozhodnúť.

Na základe uvedených skutočností dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že postup orgánu rozhodujúceho o žiadosti na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nemôže byť predmetom súdneho prieskumu podľa § 244 a nasl. OSP. Správny súd preto nie je v takomto konaní príslušný na vydanie rozhodnutia o určení povinnosti orgánu rozhodujúceho podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci konať a rozhodnúť podľa § 250t OSP (konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy), v dôsledku čoho je tento návrh potrebné podľa § 250t ods. 4 OSP ako neprípustný zamietnuť.

Pre úplnosť treba uviesť, že aj keby sa pripustila možnosť rozhodovania správnych súdov o návrhu na uloženie povinnosti konať príslušnému orgánu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., navrhovateľ v danom prípade ani nepreukázal, že by vyčerpал prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis (napr. zákon o sťažnostiach), a teda že sa odstránenia namietanej nečinnosti príslušného orgánu (Ministerstva spravodlivosti SR) domáhal najskôr mimosúdnyimi prostriedkami. Návrh na konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpал prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis (§ 250t ods. 1 druhej vety OSP).“

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľky, že jej „nebolo umožnené, aby mohla súdu predložiť tie dôkazy, ktoré v danom prípade včas dala k dispozícii súdu, ale súd ju

neoboznámil so stanoviskom žalovanej strany“, resp. že jej bolo vyjadrenie odporcu k návrhu zaslané najvyšším súdom „na jej žiadosť až po 6 mesiacoch“, najvyšší súd v napadnutom uznesení uvádza:

„... konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti OSP má osobitnú úpravu a neobsahuje povinnosť súdu doručovať vyjadrenie odporcu navrhovateľovi. V tomto konaní súd podľa § 250t ods. 4 OSP o návrhu rozhoduje bez pojednávania uznesením, a preto je vylúčené použitie ustanovenia § 114 ods. 2 OSP, ktoré upravuje prípravu pojednávania, v rámci ktorej sa doručuje vyjadrenie odporcu navrhovateľovi...“

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dospel k záveru, že navrhovateľ neuviedol vo svojom návrhu z 20. septembra 2014 ani v podaní z 31. mája 2015 žiadne také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné jeho návrhu na konanie proti nečinnosti podľa štvrtej hlavy piatej časti OSP vyhovieť.“

Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo postup orgánu rozhodujúceho o žiadosti o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nemôže byť predmetom súdneho prieskumu podľa § 244 a nasl. OSP, a preto teda správny súd nie je v takomto konaní príslušný na vydanie rozhodnutia o určení povinnosti orgánu rozhodujúceho podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci konať a rozhodnúť podľa § 250t OSP (konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy).

Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v dotknutých právnych predpisoch, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1

ústavy, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľky ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa jej ďalšími návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2016